

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2026-02-17

Ärendenummer SMF-2025-02039

Handläggare

Johan Silfwerin

Telefon: 031-368 23 47

E-post: johan.silfwerin@stadsmiljo.goteborg.se

Fördelning av centrala medel för enkelt avhjälpna hinder 2026

Förslag till beslut

Stadsmiljönämnden fördelar centrala medel för enkelt avhjälpna hinder till äskande förvaltningar enligt nedan:

Socialförvaltningen Hisingen	470 000 kr
Idrotts- och föreningsförvaltningen	400 500 kr
Kulturförvaltningen	500 000 kr
Stadsmiljöförvaltningen	700 000 kr
Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen	2 727 000 kr
Demokrati och medborgarservice	163 000 kr
Socialförvaltningen Sydväst	175 000 kr
Stadsbyggnadsförvaltningen	500 000 kr

Sammanfattning

Plan- och bygglagen fastslår att publika lokaler och allmänna platser ska vara tillgängliga och användbara för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

Hinder mot tillgänglighet och användbarhet i lokaler dit allmänheten har tillträde och på allmänna platser ska alltid avhjälpas. Kravet gäller om det med hänsyn till de praktiska och ekonomiska förutsättningarna är enkelt att avhjälpa hindren. Arbetet med enkelt avhjälpna hinder kräver resurser både för inventeringsarbetet och för att åtgärda de hinder som finns.

I budget för 2026 har kommunfullmäktige avsatt 10 miljoner kronor för arbete med enkelt avhjälpna hinder. Stadsmiljönämnden har fått i uppdrag att ansvara för fördelningen av medel.

Stadsmiljöförvaltningen föreslår att medel fördelas till äskande förvaltningar enligt nedan:

Socialförvaltningen Hisingen	470 000 kr
Idrotts- och föreningsförvaltningen	400 500 kr

Kulturförvaltningen	500 000 kr
Stadsmiljöförvaltningen	700 000 kr
Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen	2 727 000 kr
Demokrati och medborgarservice	163 000 kr
Socialförvaltningen Sydväst	175 000 kr
Stadsbyggnadsförvaltningen	500 000 kr
SUMMA	5 635 500 kr

Stadsmiljöförvaltningens förslag till fördelning innebär att 4 364 500 kronor kvarstår att fördela under 2026. Möjlighet att äska om dessa medel kommer att ges i en andra ansökningsomgång

Bedömning ur ekonomisk dimension

De medel som avsatts bidrar till att enkelt avhjälpade hinder undanröjts samt till att besökare får information om stadens publika lokalers och allmänna platser tillgänglighet. Medlen ökar möjligheterna för förvaltningarna att fokusera på arbetet med enkelt avhjälpade hinder. Att inte undanröja enkelt avhjälpade hinder kan innebära att staden anmäls, vitesföreläggs och krävs på högre kostnader än om hindren åtgärdats från början.

I budget för 2026 har kommunfullmäktige avsatt 10 miljoner kronor för undanröjandet av enkelt avhjälpade hinder. Stadsmiljöförvaltningens förslag till fördelning innebär att 4 364 500 kronor kvarstår att fördela under 2026.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Arbetet med enkelt avhjälpade hinder bedöms ha en positiv inverkan på människors möjlighet till delaktighet i staden. Göteborg ska vara en tillgänglig och användbar stad för alla. *FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning* är svensk lag och ligger till grund för den funktionshinderpolitiken. Arbetet med enkelt avhjälpade hinder bidrar till ett samhälle som är inkluderande och tillgängligt vilket skapar förutsättningar för delaktighet, självständighet, jämlikhet och jämställdhet.

Undanröjande av enkelt avhjälpade hinder är en viktig strategi i stadens *Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2021–2026*. Tillgänglighetsarbetet gagnar inte bara personer med funktionsnedsättning utan även andra människor som av andra orsaker har svårt med exempelvis rörlighet, till exempel människor med barnvagnar, äldre eller tillfälligt skadade.

Beskrivning av ärendet

Arbetet med enkelt avhjälpade hinder kräver resurser både för inventeringsarbetet och för att åtgärda de hinder som finns. I budget för 2026 har kommunfullmäktige avsatt 10 miljoner kronor för arbete med enkelt avhjälpade hinder. Stadsmiljönämnden har fått i uppdrag att ansvara för fördelningen av medel.

Bakgrund

Plan- och bygglagen fastslår att publika lokaler och allmänna platser ska vara tillgängliga och användbara för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. Hinder mot tillgänglighet och användbarhet i lokaler dit allmänheten har tillträde och på allmänna platser ska alltid avhjälpas. Kravet gäller om det med hänsyn till de praktiska och ekonomiska förutsättningarna är enkelt att avhjälpa hindren.

En publik lokal är en lokal, eller en del av en lokal, dit allmänheten har tillträde. En publik lokal och kan exempelvis vara ett bibliotek, en reception eller en idrottsanläggning. En allmän plats är ett område som i en detaljplan är avsett för ett gemensamt behov. En allmän plats kan exempelvis vara en gata, ett torg eller en park.

Vad som kan utgöra ett enkelt avhjälp hinder definieras i Boverkets föreskrifter och allmänna råd. Boverkets exempel på enkelt avhjälp hinder är bland annat; mindre nivåskillnader, höga trösklar, tunga dörrar, dålig belysning, dålig ljudmiljö, bristande kontrastmarkeringar, bristande skyltning, avsaknad av ledstänger och bristande utformning av balansstöd.

Sedan början av 2000-talet bedrivs i staden ett arbete att inventera publika lokaler och delar av den allmänna platsmarken för att identifiera enkelt avhjälp hinder, åtgärda dessa och informera allmänheten om tillgänglighetsnivån via tillgänglighetsdatabasen (TD). Efter utförd inventering tas åtgärdsrapporter fram. Undanröjandet av hinder kan därefter genomföras direkt eller planeras in i byggnadens ordinarie underhållsplan.

Tillgänglighetsdatabasen är i första hand ett verktyg för inventering av lokaler vilket gör att inventeringen av allmän platsmark i verktyget blir lite mer komplicerat. Vidareutveckling för att anpassa tillgänglighetsdatabasen till allmän platsmark pågår.

Förutsättningar för fördelning av medel

I januari informerades stadens förvaltningar om möjligheten att ta del av de avsatta medlen. Förvaltningarna uppmanades att skicka sina äskanden till stadsmiljöförvaltningen senast 30 januari.

De kriterier som varit utgångspunkt för fördelning av medel redovisas nedan:

- Medlen kan finansiera undanröjandet av EAH på frekvent använd allmän platsmark.
- Medlen kan finansiera undanröjandet av EAH till och i frekvent använda publika lokaler.
- Medlen kan finansiera inventerings- och publiceringsarbete i tillgänglighetsdatabasen.
- Medlen kan finansiera strategiskt EAH-arbete och arbete som syftar till att utveckla rutiner och andra förbättringsarbeten för att minimera uppkomsten av nya EAH.

En redovisning kring medlens användande ska rapporteras i respektive förvaltnings årsrapport för 2026. Medel som inte används under 2026 ska åter till kommunstyrelsen. Sammanfattning av inkomna äskanden samt stadsmiljöförvaltningens bedömning redovisas nedan.

Äskanden och förslag till fördelning Socialförvaltningen Hisingen

Äskande

Socialförvaltningen Hisingen ansöker om 270 000 kronor för undanröjande av utpekade hinder i och i anslutning till ett antal av de lokaler som upprätthålls av förvaltningen. Exempel på åtgärder är utjämnade av trösklar, utförande av kontrastmarkeringar och tillgänglighetsanpassning av fast inredning.

Socialförvaltningen Hisingen ansöker även om 200 000 kronor för inventerings- och publiceringsarbete i tillgänglighetsdatabasen samt till framtagande av åtgärdsförslag avseende ett antal av de lokaler som upprätthålls av förvaltningen.

Bedömning

Samtliga av socialförvaltningen Hisingens utpekade åtgärder bedöms förbättra lokalerna tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

Socialförvaltningen Hisingens inventerings- och publiceringsarbete bedöms skapa förutsättningar för bättre tillgänglighet och användbarhet i förvaltningens lokaler. Utöver att skapa information om en plats tillgänglighet och användbarhet skapar inventerings- och publiceringsarbete förutsättningar för att i nästa steg undanröja eventuella hinder.

Idrotts- och föreningsförvaltningen

Äskande

Idrott- och föreningsförvaltningen ansöker om 400 500 kronor för inventerings- och publiceringsarbete i tillgänglighetsdatabasen avseende ett antal av de idrottsanläggningar som upprätthålls av förvaltningen.

Bedömning

Idrott- och föreningsförvaltningens inventerings- och publiceringsarbete bedöms skapa förutsättningar för bättre tillgänglighet och användbarhet i och vid förvaltningens idrottsanläggningar. Utöver att skapa information om en plats tillgänglighet och användbarhet skapar inventerings- och publiceringsarbete förutsättningar för att i nästa steg undanröja eventuella hinder.

Idrott- och föreningsförvaltningens ansökta inventerings- och publiceringsarbete avser bland annat konstgräsplaner, delvis på platser som inte är planlagda som allmän plats. En av förutsättningarna för enkelt avhjälpta hinder är att hindren finns på mark som i en detaljplan regleras som just allmän plats. Stadsmiljöförvaltningen har i kriterierna för fördelningen dock inte definierat att medel för just inventerings- och publiceringsarbete måste omfatta allmän plats.

Kulturförvaltningen

Äskande

Kulturförvaltningen ansöker om 500 000 kronor för inventerings- och publiceringsarbete i tillgänglighetsdatabasen avseende drygt 30 bibliotek, kulturhus och museer.

Bedömning

Kulturförvaltningens inventerings- och publiceringsarbete bedöms skapa förutsättningar för bättre tillgänglighet och användbarhet i förvaltningens lokaler. Utöver att skapa information om en plats tillgänglighet och användbarhet skapar inventerings- och publiceringsarbete förutsättningar för att i nästa steg undanröja eventuella hinder.

Stadsmiljöförvaltningen

Äskande

Stadsmiljöförvaltningen ansöker om 300 000 kronor till inventering av tillgänglighet i anslutning till hållplatser samt till framtagande av åtgärdsförslag för avhjälpande av hinder.

Stadsmiljöförvaltningen ansöker även om 400 000 kronor till att genomföra en tillgänglighetsutbildning för anställda i staden. Utbildningen planeras för anställda som arbetar med utformningsfrågor och som då ansvar för att förebygga hinder och öka tillgängligheten i staden.

Bedömning

Stadsmiljöförvaltningens ansökan om medel till tillgänglighetsarbete i anslutning till hållplatser innebär inget direkt avhjälpande av hinder men skapar förutsättningar för att i nästa steg undanröja eventuella hinder. Fysiska åtgärder för att avhjälpa eventuella hinder hanteras inom ramen för stadsmiljönämndens investeringsbudget.

Stadsmiljöförvaltningens planerade tillgänglighetsutbildning bedöms utgöra ett strategiskt EAH-arbete som förbättrar förmågan att åtgärda och förebygga uppkomsten av nya enkelt avhjälpbara hinder.

Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen

Äskande

Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen ansöker om 727 000 kronor för undanröjande av utpekade hinder i och i anslutning till ett antal av de lokaler som upprätthålls av förvaltningen. Exempel på åtgärder är utförandet av ljus- och ljudanpassningar, utjämnade av trösklar och installation av automatiska dörröppnare.

Därutöver ansöker äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen om ytterligare 2 000 000 kronor till ett samlat tillgänglighetsarbete. Arbetet avser inventering, uppdatering av tillgänglighetsdatabasen samt genomförande av åtgärder i de lokaler som upprätthålls av förvaltningen.

Bedömning

Samtliga av äldre samt vård- och omsorgsförvaltningens utpekade åtgärder bedöms förbättra lokalernas tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

Även äldre samt vård- och omsorgsförvaltningens samlade tillgänglighetsarbete bedöms leda till att lokalernas tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga förbättras. Arbetet bedöms även möjliggöra för ett strategiskt EAH-arbete där uppkomsten av nya enkelt avhjälpbara hinder kan minimeras.

Demokrati och medborgarservice

Äskande

Demokrati och medborgarservice ansöker om 100 000 kronor för inventerings- och publiceringsarbete i tillgänglighetsdatabasen avseende de lokaler som upprätthålls av förvaltningen.

Demokrati och medborgarservice ansöker även om 297 000 kronor för undanröjande av utpekade hinder i ett antal av de lokaler som upprätthålls av förvaltningen. Exempel på åtgärder är ommålning, inköp av möbler med hjul, inköp av sittsäckar, inköp av meditationskuddar, inköp av skrivare för blindskrift, inköp av bildtelefonistationer, inköp av mörkläggningsgardiner, inköp av lokalkarta med punktskrift och inköp av kontrasterande toalettsitsar.

Bedömning

Demokrati och medborgarservice inventerings- och publiceringsarbete bedöms skapa förutsättningar för bättre tillgänglighet och användbarhet i förvaltningens lokaler. Utöver att skapa information om en plats tillgänglighet och användbarhet skapar inventerings- och publiceringsarbete förutsättningar för att i nästa steg undanröja eventuella hinder.

Demokrati och medborgarservice utpekade åtgärder för undanröjande av fysiska hinder bedöms däremot inte till fullo inte utgöra åtgärder inom ramen för enkelt avhjälpta hinder. Avsaknad av skrivare för blindskrift, avsaknad av bildtelefonistationer, avsaknad av möbler med hjul, avsaknad av sittsäckar och avsaknad av meditationskuddar bedöms inte utgöra hinder så som det definieras av Boverket. Dessa åtgärder bedöms därav inte uppfylla de kriterier som ställts upp för fördelningen av medlen. Stadsmiljöförvaltningen bedömer att demokrati och medborgarservice inte bör tilldelas medel för dessa åtgärder.

Fyra av förvaltningens utpekade åtgärder berörs däremot i Boverkets föreskrifter och allmänna råd. Ljusanpassningar genom ommålning och inköp av mörkläggningsgardiner, inköp av lokalkarta med punktskrift samt inköp av kontrasterande toalettsitsar bedöms utgöra åtgärder som förbättrar lokalers tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

Socialförvaltningen Sydväst

Äskande

Socialförvaltningen Sydväst ansöker om 300 000 kronor till ett projekt för att utveckla miljön i besöks- och väntrum som upprätthålls av förvaltningen. Förvaltningen avser utveckla miljöerna så att de upplevs som trevligare och mer avspända för besökare.

Socialförvaltningen Sydväst ansöker även om 175 000 kronor för undanröjande av utpekade hinder i och i anslutning till ett antal av de lokaler som upprätthålls av förvaltningen. Exempel på åtgärder är utjämnade av trösklar, anpassning av fast inredning och installation ramper vid entréer.

Bedömning

Socialförvaltningen Sydvästs projekt för att utveckla miljön i besöks- och väntrum bedöms inte utgöra en åtgärd inom ramen för enkelt avhjälpta hinder. Av äskandet framgår inte att lokalerna har hinder mot just tillgängligheten och användbarheten för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. Dessa åtgärder bedöms därav

inte uppfylla de kriterier som ställts upp för fördelningen av medlen.
Stadsmiljöförvaltningen bedömer att Socialförvaltningen Sydväst inte bör tilldelas medel till utvecklingen av besöks- och väntrum.

Socialförvaltningen Sydvästs utpekade åtgärder för undanröjande av fysiska hinder bedöms däremot förbättra lokalernas tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

Stadsbyggnadsförvaltningen

Äskande

Stadsbyggnadsförvaltningen ansöker om 500 000 kronor för tillsynsarbete vid ett urval av stadens torg och stråk.

Bedömning

Stadsbyggnadsförvaltningens har i sin roll som tillsynsmyndighet inget direkt ansvar för undanröjandet av enkelt avhjälpa hinder. Genom sin tillsyn har förvaltningen dock en påverkan på aktörer med ansvar för tillgängligheten. Medel till utökad tillsyn bedöms därav utgöra strategiskt EAH-arbete och i förlängningen leda till undanröjande av enkelt avhjälpta hinder såväl som till en minimerad uppkomst av nya hinder.

Förslag till fördelning

Av inkomna äskanden föreslår stadsmiljöförvaltningen att de centralt avsatta medlen för enkelt avhjälpta hinder fördelas enligt nedanstående tabell. Stadsmiljöförvaltningens förslag till fördelning innebär att 4 364 500 kronor kvarstår att fördela under 2026. Möjlighet till att äska om kvarstående medel kommer att ges i en andra ansökningsomgång.

Förvaltning	Äskade medel (kr)	Förslag till beslut (kr)
Socialförvaltningen Hisingen	470 000	470 000
Idrotts- och föreningsförvaltningen	400 500	400 500
Kulturförvaltningen	500 000	500 000
Stadsmiljöförvaltningen	700 000	700 000
Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen	2 727 000	2 727 000
Demokrati och medborgarservice	297 000	163 000
Socialförvaltningen Sydväst	475 000	175 000
Stadsbyggnadsförvaltningen	500 000	500 000
Summa	6 069 500	5 635 500

Tabell 1 - Sammanfattning äskade medel och förslag till fördelning av medel för 2026.

Förvaltningens bedömning

Stadsmiljöförvaltningen bedömer att förslaget till fördelning av medel möjliggör för att inventering och undanröjande av enkelt avhjälpa hinder i stadens publika lokaler och på allmän platsmark kan utföras.

Stadsmiljöförvaltningen föreslår att stadsmiljönämnden godkänner förslag till fördelning av centrala medel för enkelt avhjälpta hinder 2026.

Josefine Johansson

Avdelningschef, planering och investering

Anders Ramsby

Förvaltningsdirektör